

Atskaite par dalību COPA/COGECA rīkotajā seminārā par Meža nozares lomu Lauku attīstības politikā:

03.05.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums: Par meža īpašniekiem būtiskiem atbalsta pasākumiem lauku attīstības politikas kontekstā

Rezumējums:

Gan galvenajā ziņojumā, kuru sniedza EK Padomdevējas darba grupas mežsaimniecības un korķa jautājumos vadītājs Juha Hakkirainens, gan debatēs tika uzsvērtā meža īpašnieku un mežsaimniecības būtiskā loma lauku attīstības kontekstā, norādot uz mežu:

1) ekonomisko vērtību: Meži klāj 157 miljonus hektāru Eiropas teritorijas, kas veido 40% no kopējās teritorijas, to kopējā koksnes krāja ir, sasniegusi 24,1 miljardu kubikmetru un pēdējo 20 gadu laikā krāja ir palielinājusies par 4,9 miljardiem kubikmetru;

2) sociālo vērtību: Vairāk kā 92% Eiropas mežu ir publiski pieejami, meža nozarē strādā 3,5 miljoni nodarbināto, un pārsvarā tās ir darbavietas tieši lauku reģionos;

3) vides vērtību: attīstot atbildīgu meža apsaimniekošanu ir iespējams mazināt klimata izmaiņu radītos negatīvos efektus Eiropā, 37 miljoni hektāru meža ir iekļauti aizsargājamās teritorijās, Eiropas meži katru gadu piesaista 430 miljonus tonnu CO₂.

Ņemot vērā iepriekš minēto, meža sektoram, kā neatņemamai Lauku attīstības politikas sastāvdaļai jātiek atbalstītai arī nākamajā plānošanas periodā, paredzot tam atsevišķus pasākumus.

Lauku attīstības politikas prioritātēm jāparedz arī mežsaimniecības konkurētspējas palielināšana.

Lai veicinātu konkurētspējīgu, ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, jāparedz atbalsts:

- 1) Mežsaimniecisko investīciju un meža produkta mārketinga pasākumiem;
- 2) Meža infrastruktūras attīstībai (18.pants).

Koksne ir atjaunojams un videi draudzīgs produkts un zināšanu pārnese (15.pants) kā arī konsultācijas (16.pants) un kooperācija (36.pants) ir nepieciešamās darbības, lai uzlabotu meža kā ekosistēmas pakalpojumu apjomu un veicinātu koksnes mobilizāciju.



Meža īpašnieku kooperācija un ražotāju grupu izveide (28.pants) ir atslēgas pasākumi, lai uzlaboto mazo, fragmentēto meža īpašumu apsaimniekošanu.

Aktīva meža aizsardzība un meža potenciāla atjaunošana pēc meža ugunsgrēkiem kā arī dabas katastrofām (25.pants) ir absolūti nepieciešama un negatīvu klimata izmaiņu efektu mazinošu pasākumu kopums.

Lai saglabātu iedzīvotājus lauku apvidos, ir ļoti būtiski meža īpašniekiem kompensēt izmaksas un neiegūtos ieņēmumus, ko izraisa noteiktie dabas aizsardzības aprobežojumi (31.pants).

Maksājumi par meža vides pakalpojumiem (35.pants) (tādi kā klimata izmaiņu mazināšana, bioloģiskā daudzveidība, dzeramā ūdens ieguve, atpūtas vietas) ir svarīgi viscaur Eiropā, jo palīdzētu meža multifunkcionālas apsaimniekošanas attīstībai.

Lai veicinātu meža īpašnieku aktivitātes paaugstināšanos un mežsaimniecības atbalsta pasākumu efektīvu izmantošanu ir nepieciešams mazināt augsto birokrātijas līmeni pasākumu projektu realizācijai kā arī mainīt atbalsta intensitāti pašlaik nepieciešamajiem bet finansiāli nepievilcīgajiem atbalsta pasākumiem.

Katrai dalībvalstij jādod lielāka rīcības brīvība, ieviešot atbalsta pasākumus. Jau pašlaik Eiropas valstīs ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu garantē nacionālās meža likumdošanas akti, tādēļ papildus nosacījumi meža apsaimniekošanas plānu izstrādē (22.; 25.; 35. pants) ir pretrunā ar procedūru vienkāršošanas principu.

Latvijas pārstāvis Arnis Muižnieks norāda, ka ir būtiski saglabāt pasākumus meža ekonomiskās vērtības paaugstināšanai, piemēram, jaunaudžu kopšanai, jo dažādās dalībvalstīs ir dažāda meža īpašumu apsaimniekošanas vēsture un valstīs, kuras relatīvi nesien atguva savu neatkarību, ir savādāka situācija, nekā valstīs, kur īpašumtiesības nepārtraukti varēja realizēt vairāku simtu gadu garumā.

Izskatāmais jautājums: Par komisijas priekšlikumu siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisijas uzskaiti mežsaimniecībā un lauksaimniecībā (LULUCF)

Rezumējums:

EK pārstāvis Andreas Gumberts iepazīstināja ar EK sagatavoto dokumenta projektu komisijas priekšlikumu par meža nozares (LULUCF sektora) emisiju uzskaites noteikumiem. Sekojošās meža īpašnieku pārstāvju prezentācijās tika norādīts, ka dokuments satur vairākas pretrunas, kad no vienas puses nocirstā koksne tiek uzskatīta par emisiju, bet no otras puses ir jāsasniedz Eiropas mērķis 2020.gadā vismaz 20% enerģijas ražot no atjaunojamiem resursiem, kur būtiskākais īpatsvars ir koksnei, tāpat ir pretruna ar prasībām meža saglabāt mirušo koksni, kuras sadalīšanās

rezultātā notiek arī siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisija.

Latvijas pārstāvis Arnis Muižnieks norāda, ka EK priekšlikumā ir arī vairāki priekšlikumi, kas ir pretrunā klimata izmaiņu efekta mazināšanas pasākumiem, piemēram CO2 piesaistes palielināšanai, jo runā par izlašu ciršu izvēli kailciršu vietā, veidot lielākas platības ar neapsaimniekotiem mežiem un tamlīdzīgi. Pēc būtības tas nozīmē, ka EK mēģina regulēt tās jomas, kas ir dalībvalstu ekskluzīvā kompetencē un, ievērojot dalībvalstīm piešķirto neatkarības apjomu, nevar tikt regulētas ar ES normatīvajiem aktiem.

Semināra dalībnieki vienojas, ka nepieciešams ļoti uzmanīgi sekot līdzi dokumenta attīstībai un kopīgi reaģēt, ja tiek saglabāti vai parādās jauni meža īpašniekiem nepieņemami nosacījumi.

Kopsavilkums/ leteikumi nākamajam darbam:

Aktīvāk sadarboties ar dalībvalstu meža īpašniekus pārstāvošām organizācijām EK sagatavoto dokumenta projektu "Komisijas priekšlikums par meža nozares (LULUCF sektora) emisiju uzskaites noteikumiem" izstrādes gaitā. Informēt Latviju pārstāvošos Eiropas Parlamenta deputātus par Latvijas meža īpašnieku viedokli.

Arnis Muižnieks

Paraksts

